

Könyvajánló

Merza József: Nagypapa túrázik

A test erőfeszítései és kalandjai a tudat erőfeszítései és kalandjai is, a tudat pedig csak akkor örül – a boldogsághormonok csak akkor szabadulnak fel és robbannak az agyban, hogy szakszerűen fogalmazzak –, ha próbatételek, szenvedések után és árán az ember kijelentheti: igen, sikerült, elértem, amit akartam.

Talán távolabb került tőlünk az elérhetőség, a kérdéseinkre kapható válaszok már messzebbre esnek, vagy csak a testi tunyaságunkat kell néhanap hirtelen és nagyobb nekibuzdulással ellensúlyozni? Annyi bizonyos, hogy Arisztotelész követői, a peripatetikusok még sétálgatva tanultak és tanítottak, nem volt szükségük extrém fizikai kihívásokra, hegymászásra, szakadékgugrásra, teljesítménytúrára. A dialógusban hittek – persze megtehették, hiszen a filozófiájuk élő volt, friss növendékfa, amely napról napra hozta ágait és leveleit, ám amely növesztett már akkora árnyékot, hogy a sétában kitikadva odaülhessenek alá hűsölni is.

A ma embere a könyvtárba ül be, magába szívja évezredek bölcsesétét, útmutatásait, aztán elindul – igen, teljesítménytúrára, egymaga –, és miközben tapodja a jól kivehető vagy elgazosodott ösvényeket, kavarja lábával az út porát, ülepíti, rendezgeti a fejében összegyűlt mindenfélét. Belső dialógust folytat a mestereivel, egybeszitalja leírt szavak és saját élettapasztalatok tanulságait, rácsodálkozik erre-arra, eltéved, gödörbe esik, kimászik, bokrok, fák ágaiba kapaszkodik, folyókon és pocsolyákon gázol át, megy, megy, napfényben és éjszakában, hóban, sárban és gutaütéses melegben, elan-

dalodva, reménykedve, kétségbeesve, hittel és csak azért is... Megy, mert szeretne megérkezni.

Merza József túrabeszámolója ilyen külső-belső vándorlásokról szól, a mozgás által előhívott tág asszociációk felszínre vetődéseivel, a nehézségek és az „élvezzük az életet” lelkiállapotának kendőzetlen elmesélésével. Higgadt, eleven és olyannyira magával ragadó szövegek ezek, hogy egy-egy írása olvasása után, szerkesztőként magam is szinte éreztem tagjaimban a 50-100 kilométer megtételének fáradtságát, a légszomjat, a természetes benyomások zápora utáni zsongulást, a célba érkezés mámorát. Az élményátadást, a szépirodalom varázslatát.

Kállay Kotász Zoltán

A könyvet meg lehet rendelni a kiadónál:

<http://www.napkut.hu/osszes-konyv/konyvek/merza-jozsef-nagypapa-turazik-detail>

A Bookline-nál is kapható:

https://bookline.hu/product/home.action?_v=Merza_Jozsef_Nagypapa_turazik&id=316922&type=22

Az Írók Boltjában is (itt polcon is lesz):

<http://www.irokboltja.hu/?t=productoverview&kod=11204463>

A szerzőnek a Napkút Kiadónál korábban megjelent kötetei: *Mivé lesz az ember?* (2017), *Naplemente* (2018).

Ittész Szilvia: Tanárnő, kérem!

A szerző tavaly, az *Anyu, figyelysz?* című könyvében mesélt anyai életéről, az egy-, két-, majd három- és négygyermekes család mindennapjairól. A roppant színes, változatos, sok-sok meglepetést, örömet rejtő életforma leírása mellett nem rejti el a szomorú vagy megrázó elemeket sem. Tudja derűvel, az egyes történeteket katarzissal feloldva láttatni a saját hajszoltságát, küzdelmeit, miközben az olvasó jól szórakozik a minden családban ismerős, de mégis egyedi helyzeteken.

Új könyvében Ittész Szilvia szintet lépett. Persze itt is vannak derűs történetek, innen sem hiányozhat a hajszoltság érzékeltetése, hiszen a négygyermekes anya immár főállású tanár is. Ám minden tekintetben példa értékű tanár, aki nemcsak igényesen felkészíti a tanulókat az érettségire, hanem meg is tudja

győzni őket arról, hogy nem egy barikád ellenkező oldalán állnak, hanem együtt, azonos érdekből haladnak a nagy megmérettetés felé; aki nem hagy senkit az út szélén elmaradozni, s aki ha erőfeszítést kér a diáktól, ugyanezt az erőfeszítést magának sem spórolja meg; aki nemcsak a szenvedő szerkezet megtanítását vállalja, hanem felelősséget is érez az osztályába járó gyerekekért, és a felelősséget nem hárítja egyedül a szülőkre, hanem partnernek tekinti őket; aki szabályok felállításával nevel, de közben nem kerüli el a figyelmét a gyerekek megkorduló gyomra vagy hangulatváltozása sem, amihez neki alkalmazkodnia kell; aki számára az iskola evangélikus volta nem esetleges külsőség, hanem a saját istenkapcsolatába bevont lényeges tulajdonság, és aki olyan kapcsolatban van a gyerekekkel, hogy ők – a

közösen felállított szabályok értelmében – meg is büntethetik őt. Hogy milyen vétségért milyen büntetést vállal, ezt a poént nem lövöm le.

Ezt a könyvet minden működő vagy leendő pedagógus számára kötelező irodalomnak minősíthetjük. Ilyen tanároknak kellene nevelniük a jövő pedagógusait, informatikusait, darukezelőit, orvosait, vízvezeték-szerelőit vagy politikusait. Mert Ittész tanárnőtől meg kell tanulni az együttélés szabályait, felelősséget vállalni tetteinkért, vigyázni a közös tárgyi és szellemi értékekre. A kötelező irodalomra nézve pedig igazán előny, hogy még szórakoztató is.

Fiers Márta

Luther Kiadó (Szent Gellért Kiadó és Nyomda), Budapest, 2019